

jezdil nadvojvoda Viljela, ki je na letovišču v Badnu (pri Dunaju) na sprehod. Konj se je splašil pred vozom električne železnice in vrgel nadvojvoda ras sedlo. Prihitevi letoviščniki odnesli so nadvojvoda v njegov grad, kjer je okoli 5. ure popoldne izdihnil svojo dušo. (Nadvojvoda Viljela Franjo Karol porodil se je dne 20. aprila 1827. l. kot sin nadvojvoda Karla, sina cesarja Leopolda II. Pokojni nadvojvoda udeležil se je vojne proti Italiji 1848. in 1859. l.; v naslednjem letu kot nadzornik topništva, leta 1852. pa ga je imenoval Nj. Vel. cesar generalnim nadzornikom topništva. Tudi 1866. udeležil se je vojne proti Prusiji ter je bil ranjen pri Kraljevem Gradcu. Ur.) O tej nesreči javljajo iz Badna 29. t. m.: Danes ob 10^h, dop. je zasedel nadvojvoda Viljela konja, da jezdi v Helenin dol. O povratku splašil se je konj nad vozom električne železnice i. a. planel kvišku, vrgel je nadvojvoda ras sedlo. Padeč nadvojvoda v snak, udaril je z glavo ob kamen, desna noga pa mu je obvisela v stremenu, torej ga je konj še par korakov vlačil za seboj. Žival je skočila baš pred Deisenhoferjevem hotelom v novi in v tem je zdrenila noga in stremena; nadvojvoda je obležal nezavesten na cesti. Prihitevi lastnik hotela s raznimi služabniki in drugimi ljudmi, odnesli so poneoređenega nadvojvoda na Deisenhoferjevo stanovanje, kamor so poklicali zdravnike, ki so takoj spoznali, da je stanje Nj. c. in kr. Visokosti jako nevarno, ker se je bil o padu pretresel možgane. Prevideli so ga s sv. svetotajstvi na umirajoče, potem so ga odnesli — vedno nezavestnega — v njegov grad. Nadvojvoda se je zavedel samo jeden trenotek, vskliknivi „Pustite me pri miru“. Umrl je v popolni nezavesti ob peti in pol popoldne.

† Rudolf Dolenc učitelj na vipavski Platinini, utonil je dne 26. t. m., ko se je kopal v Vipavi. Pokojnik je bil svet sin svojega naroda in vrl učitelj. Bil je dopisnik tudi listu „Edinosti“, kjer je priobčil marsikak dober članek in podlistek. Blagi pokojnik se je rodil na Gošah leta 1866; minolo simo se je bil poročil s dražestno gospodično Antonijo Žitnikovo, hčerko cerkniškega gospoda nadšupana. Bodi mu blag spomin med nami!

Iz Trsta se nam piše: Nedavno ste poročali o burnem obnem zboru krčmarjeke zadruge, kateri se je vrtil zares — častno. Povedali ste tudi, da je vsa razburjenost ishajala iz naših skromnih slovenskih pobotnic. Po pravih sadržaj mora se — ako prvi obni zbor ni veljavni — sklicati drugi — sedaj tretji — kar se pa ni zgodilo. Jas vam, da je mnogo gostilničarjev, kateri čitajo „Edinost“, radovednih, zakaj se odlašala izrednim obnim zborom; zato sem se namenil raztolmačiti to stvar po svojem menenju. — Obni zbor se najbrže ne skliče tako hitro, ker so gospodje izvedeli, da smo slovenski krčmarji pripravili predlog s mnogobrojnimi podpisi, da se uvede slovenski jezik kot društveni jezik. To sveda le za slovenske krčmarje po geslu: Vsakemu svoje!

Nemci in Lahji, koji so gotovo v manjšini, imajo vse pravice v jezikovnem pogledu, samo mi Slovenci naj bi ostali pri starem — italijanskem uradovanju? Ne in ne, mi ne odjenjamo niti pro bono pacis, ker tak mir je za nas slovenske gostilničarje in krčmarje — sramoten.

Mi ne tirjamo bogsigavedi kaj, ampak zahtevamo samo to, kar dobivajo drugi brez zahtevanja — namreč: da se obdruže z nami v našem jeziku. Ali smo morda radi tega tudi mi „radikalci“? Ne, radikalci so oni, ki nam kratijo naše pravice, sagotovljene nam po našem presvetlem vladarju! Celo naše novce prejemo le tedaj, ako se zadovoljimo s italijanskimi pobotnicami, drugače pa še denarja ne marajo!!!

Doznan sem, da se je ravno te dni izdal opomin neki stranki, da se bude — rubilo, ako ne vplača udnine v toliko in toliko dneh. To ne bi bilo nič hudega, ako ne bi vedeli, da je dotični že petkrat ponujal zadruge novce, katerih pa niso hoteli vsprejeti, ker (o strah in groza!) zahteva stranka — slovenske pobotnice!! Kakor doznavem iz gutovega vira, se stranka ne bude dala ugnati v kosji rog, ampak uloži utok na o. kr. namestništvo. O izidu te zadeve sporočim o svojem času.

Iz Podgrada se nam piše: Občinsko zastopstvo, kojemu je na čelu deželni poslanec g. Slavoj Jenko, raspuščeno je na ukaz namestništva Tržaškega. Imenovani so trije upravitelji, kojim je predsednik znani Štefan Zadrković iz Mun. Vsi trije upravitelji so protivniki našemu narodnemu gibanju in zato nimajo najmanjšega vpliva med narodom. Imenovanega Štefana Zadrkoviča slišalo se je govoriti sedaj, ko je prevzel upravo občine: „Kaj nam še slovenski jezik, saj ga vsi znamo. Nam je bolj potrebno italijansko in nemško.“ Za hrbotom tem upraviteljem stoji Francesco Marotti iz Obrova. Nep enehome dirja v svojem voz na Volosko in v Trst. On ukazuje in prinaša tajne instrukcije. Pripeljal je oni isti dan, ko so dospeli ukasi raspuščenja, v Podgrad Werthajmovo blagajno za občino. Že pred jednim mesecem pravil je, da mu je okrajni glavnik na Voloskem povedal, da mora biti v treh dnevih raspuščeno občinsko zastopstvo in da mu je naložil kupiti Werthajmovo blagajno. Po občini hodi zdaj o. kr. zemljemerec iz Voloskega, Mlakar, in strastveno agituje proti g. Slavoju Jenku.

Narod je razburjen in željno pričakuje volitve, da pokaže svojo voljo.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. Iz Novoga Mesta se nam javlja, da se ondi delajo vsestranske priprave za dostojno obnovo velike skupščine družbe sv. Cirila in Metoda dne 7. avgusta. Mestni zastop in narodna društva delajo s skupnimi močmi, da bodo skupščinarji kar mogoče sijajno sprejeti in da jim bo bivanje v središču Dolenske prijetno. Program obseza sprejem skupščinarjev na kolodvoru ob 9:39 zjutraj po mestnem zastopu, narodnih društvih in občinstvu, sv. maša v samostanski cerkvi ob 11. uri, pri kateri poje pomnoženi pevski zbor „Dolenskega pevskega društva“, potem zborovanje v „Narodnem domu“, nato skupni obed na vrtu Tučkove gostilne, pohod deželne kmetijske šole na Grmu in svečer skupščinarjev na čast vrtni koncert v Brunerjevi gostilni.

Skupni obed skupščinarjev sv. Cirila in Metoda v Novem Mestu bude v Tučkovi gostilni in sicer po 1 gld. 20 kr. za osebo. Podružnično vodstvo prosil, da naj se blagovolijo pošiljati oglasila k skupnemu obedu prvomestniku Janesu Krajcu, tiskarju v Novem Mestu in sicer najkasneje do 5. avgusta.

Nadželnostvo novomeške podružnice.

Tlak v novem pristanišču. Spregovorili smo že o nameri sl. o. kr. vlade, katere hoče naročiti tlak za novo pristanišče (Punto Franco) na Italije, četudi je v najbližji okolici tržaški obilno izvrtnega kamnja. Opozarjali smo na škodo — gmotno in moralno — ki utegne nastati valed takega postopanja sl. vlade našim kamnolomom in povdarjali gmotno škodo, katero bodo trpeli naši domači delavci. Danes omenjamo le še, da bi se morala sl. vlada logično ravnati po lastnih načelih, koje je bila svojčasno o sikanju skladišč, nabavi strojev itd. posebnim povdarkom razglasila, da se mora namreč ves potrebiti material naročiti v tuje mestu in da se smejo nameščati le domačini. Zakaj pa hoče sedaj vlada napraviti tlak v novem pristanišču iz vulkaniške lave, namesto iz Kraškega kamnja, to preiskovati ne spada na nas; izražamo le pohlevno naše menenje, da bi isti tlak, ki je dober za vse mesto tržaško in za razna mesta v Istri, moral po svoji kakovosti odgovarjati tudi za novo pristanišče. — Zakaj torej zahteva sl. o. kr. vlada od naših delavcev eraričnih del, da naj se služijo domače obrti, v tem ko se ona sama ne ravnata po teh načelih??

Mestna delegacija in tlakovanje novoga pristanišča. Z veseljem beležimo redki — morda jedini slučaj! — v katerem smo popolnoma v soglasju s sklepom slavne naše mestne delegacije. Kakó tudi ne?! Saj se je mestna delegacija v poslednji svoji seji dne 27. t. m. postavila popolnoma na naše, jedino pravično stališče gledé tlakovanja v novem pristanišču. — V omenjeni seji mestne delegacije predlagal je delegat dr. Venezian, da naj se naroči županu, da predloži o. kr. namestništvo spomenico, v kateri se opozarja na veliko moralno škodo, koje bodo trpela dežela, ko se dozna, da naša vlada zaničuje kamen, katerega izvažajo, služivši se za naše potrebe tujega izdelka in da naši obrtniki pričakujejo baš od o. kr. vlade, da se v prvi vrsti ozira na

nje, na domačine. To spomenico so že odposlali o. kr. namestništvo. — Prav je tako; kdor hoče ukazovati drugim, dajaj v prvi vrsti sam dobro vzgled!

Nova brzojavna postaja. Dne 27. t. m. odpri so v Št. Vidu pri Vipavi novo brzojavno postajo spojeno s tamonjo pošto, s omejenim podnevnim uradovanjem.

Sedani denar po 20 in 4 nvč. pride iz prometa z dnem 1. janvarjem 1895. Potem dnevu nihče več ni obvezan sprejemati ta denar; državne blagajne ga vsprejmejo do tega dneva, a ne izdajo ga več v promet.

Visoka starost. Minolo soboto je umrla v Tratu najstarejša žena, Marijana udova Marconetti, rojena Mengotti, stanujoča v ulici Barriera hčt. 8. Pokojnica doživela je lepo starost 106 let! Porodila se je leta 1788 v Benetkah in se poročila leta 1817 s veletržcem Marconettijem; udova je bila od leta 1874. torej je živela blizu 57 let v zakonu. Starka bila je do lani popolnoma zdrava; jedno leto sem nadlegovala jo je naduha. Ostavila je nekoliko premoženja, dece ni imela. Pokojnica bila je jako pobožna, vpisana je bila v razne bratovščine in proti cerkvam bila je vedno radodarna. — Letos je bila še maja meseca na letovišču na Proseku.

Obsojeni Romuni so že nastopili svoje kazni. Došli so v Koloč v spremstvu orožnikov.

Poroka v caraki obitelji. Dne 6. avgusta se bude vršila poroka velike kneginje Ksenije, starejše hčere ruskega cara, s velikim knezom Mihajlovičem. Pri poroki bodo navzoči vsi poslaniki.

Zasebnik ali oblast, kdo ima prav? V večernem izdanju 88. štev. našega lista z dné 24. t. m. objavili smo med „policijskim“, da je g. Ivan Drobnič na Vrdeli prijavil policiji, da ga je napadel g. Ant. Tavčar in ga nekoliko opraskal. Dne 27. t. m. pa je prišel g. Tavčar v naše uradništvo, isjavljajoč, da je to poročilo krivo, ter da on ni imel ničesar opraviti s Drobničem, ampak da je Fran Koojanič dotični, ki se je raval. — No, bodisi stvar takó ali takó; mi smo dotično poročilo dobili od kompetentne oblasti, kateri je bil stvar g. Drobnič prijavil takó, kakor smo je objavili mi in zajedno predložili zdravniško spričevalo. Zatorej odklanjamo vsako odgovornost od naše strani. S tem smo storili le svojo čarnikarsko dolžnost, da smo se osirali na željo g. Tavčarja.

Nesreča na reki. Iz Varšave javljajo dne 27. t. m.: Včeraj je trčil blizu mesta Grodna na reki Njemen parnik „Dovajtij“ ob nek plav, na kojem je bilo mnogo ljudi. Plav se je razsul; 11 oseb je težko ranjenih, 14 se jih je potopilo. Tudi parnik je valed silnega sunka močno poškodovan.

„Gospode“ tatice. Dalje časa še išče policija v Parizu nekatere drzne tatove, ki so okradli neštevilno ljudi po cerkvah, kolodvorih itd. Te dni opasil je nek policijski agent na kolodvoru v Lyonu neko bogato opravljeno gospo, ko je nekemu popotniku jako spretno ispraznila torbico, v tem ko se se tri druge gospe živahno razgovarjale s tujcem, nek „gospod“ pa je pasil, da-li se bliža kaka nevarnost. Odpeljali so celo družbo v zajor. Ti ljudje so živeli jako razkošno in v najboljših gmotnih razmerah od prihodkov — svoje spretnosti. Glavar „družbe“ bil je baš omenjeni možiki, Španjolec Anton Ybars, njegove pomočnice pa so bile: sestri Marija in Avgustina Brocard ter že večkrat kaznovane Oktavija Fustemberg in Pavlina Ramonet. Ybars je imel krasen gradič na deželi, kjer je stanoval s omenjenimi „damami“, poleg tega ima 2 letovišča, in 3 posestva in vse to je bil kupil za gotov uovec „Gospoda“ je imela svoje kočije, konje in mnogo služabnikov, kateri so razglušali po okolici radodarnost svojih gospodarjev. Družba je vsako toliko časa napravila mali „izlet“ v Pariz ali kam drugam, kateri se je valed bogato izplačal. V gradiču našli so neštevilno ukradenih in ispraznenih novčark, dragocenosti in vsakojakih ukradenih predmetov. Preiskava bude trajala dalje časa, ker je ta tatinska zadruga razširjena po vsej deželi ter ima mnogo članov.

Koledar. Dances (31.): Ognjeslav (Ignacij) Loj., spoz. — Jutri (1. avgusta): Vez Petra, ap.; Makabejski bratje. — Mlaj. — Solnce izide ob 4. uri 45 min., zatoni ob 7. uri 25 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 22°6 stop., ob 2 pop. 32 stop.

Loterijske številke. Izrebane 28. t. m.	
Dunaj	68 21, 80, 48, 8.
Gradec	35. 89. 11, 84 2.
Temešvar	77. 83. 60, 49, 76.

Najnovije vesti.

Baden 30. Tрупlo nadvojvoda Viljela odpeljejo jutri zvečer na Dunaj. Pogroba so udeleži tudi Nj. Veličanstvo cesar.

Baden 30. Včeraj so prišli semkaj nadvojvoda Rajner s soprogo in nadvojvoda Evgen. Pričakuje se tudi cesar iz Itala.

Brno 30. Državni poslanec, namestniški svetovalec in župan mesta Brna, Gustav Winterholler, umrl je včeraj v svojem 60. letu.

Sredec 29. Bolgarski pisateljki in časnikiariki šoh se je zaključil danes.

Peterburg 30. „Građdanin“ trdi, da se bude upirala ruska vlada“ katerikoli evropaki ali ameriki državi, ki bi hotela s orožjem mešati se med Japonsko in Kitaj.

St. Louis (Senegal, zapadna afrika) 29. Na jugu Wangare (Sudan) bila je bitka med vodjem samorcev Alikarjem in Francozi. Padel je ubit Alikari sam in s njim 500 samorcev. Francozov je padlo 9 vojakov mrtvih, 6 častnikov in 143 vojakov je ranjenih.

London 30. „Bureau Reuter“ javlja iz Šamaia: V včerajšnji pomorski bitki zajeli so Japonci po hudi borbi jedno kitajsko ladjo. Jedno kitajsko transportno ladjo so japonske torpedovke razstrelile in potopile. Od 1700 mož, ki so bili na tej transportni ladji, jih je rešil nek francoski parnik le štirideset.

Berolin 30. (Kolera v Rusiji). Iz Peterburga poročajo, da vlada niti ne šteje več slučajev kolere. (??) Službena poročila iskazujejo v poslednjih 8 dneh 697 slučajev bolezni in 311 mrtlic. Kolera se je pojavila tudi v Kronstatu, kjer je umrlo več mornarjev na vojnih ladjah in v arsenalu. Po vsej Rusiji umrlo, tako računajo, vsak dan več tisoč ljudi za kolero. Bolesni je razširjena v več nego 500 krajih. Car je poslal pomoči vsem bolnišnicam za kolerozne.

Trgovinskih novic.

Budimpešta. Pšenica za jesen 669—670, za spomlad 707—709 Koruza za julij-avgust 532 do 533 Oves za jesen 595—596. Rž za jesen 508—510. Pšenica nova od 77 kil. f. 685—690, od 78 kil. f. 685—670, od 79 kil. f. 675—680, od 80 kil. f. 680—685, od 81 kil. for. — — — — — Jedrenje 675—7—; prosa — — — — — Srednje ponudbe pšenice, povpraševanje dobro. Prodalo se je 15.000 met. st. po polnih stalnih cenah. Koruza vedno rastoča, danes narasteja je 10—15 nč., tudi oves jako stalen. Vreme: vročina. Fraga. Neratirani sladkor za avgust f. 15.— nova roba za december f. 14'25, prav mlačno. Kavre. Kava Santos good average za avgust 94'50, za december 89'75, cene vedno padajoče. Hamburg. Santos good average za juli 77'25, september 78.—, december 67'25, trg miren.

Dunajska borza 30. julija 1894.

	danes	predčr.
Državni dolg v papirju	98'50	98'45
„ „ v srebru	98'40	98'55
Avstrijska renta v slatu	122'15	122'85
„ „ v kronah	97'40	97'80
Kreditni akcije	384'40	382'10
London 10 Let.	124'60	124'60
Napoleoni	9'92	9'91 1/2
100 mark	61'10	61'10
100 italj. lir	44'30	44'35

Podpisani naznanja, da odpre v soboto, dne 28. t. m. v lastni hiši v Bazovici svojo

GOSTILNO

(„Pri lepi lipi“)

V isti točil bude izvrstno istsko črno in belo vino, kraški teran. Kuhinja je obkurljena z toplimi in mizimi jedmi.

Priporoča se sl. občinstvu za obilen obisk Josip Urbančić, gostilničar.

Gostilna „All'Antico Moro“

ulica Solitaria 13, (po domače pri „Ivračkovcu“) priporoča pravi kraški teran iz Komna I. vrste po 40, 11. po 32 in belo vipavsko po 36 nč. liter. — Držeč se geslu: „Kojak k v jaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

Svoji k svojim!

Po neverjetno nizkih cenah dobivajo se najnovija vsakovrstna

Kolesa (bicykli)

(model 1894)

za openski novi cesti št. 18, blizu pivovarne. Jamči se za vsako koló 12 mesecev. Kdor ne zna voziti, nauči ga brez nevarnosti in brezplačno v treh dneh slovenski učitelj, in nikdo naj ne misli, da ne bi se naučiti mogel. — Pošljila se na deželo in vse kraje. Cene so:

Koló s tankim kavčukom	gld. 98—
„ s vtilim kavčukom gushion	108—
„ pnevmatično se širokim kavčukom	138—
„ „ močnejše Dunlop ali Kontinental	145—
„ „ tangentalni prečkami	150—
Stroj s 3 kolesi z železnimi obroči za otroke	12—
„ „ „ fantične obroči iz kaučuk	20—

Naslov:

Zaloga koles v Tratu, Strada nuova št. 18